

**Podmienky súladu národného projektu
s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie v prípade realizácie
monitorovania a hodnotenia inkluzívnych politík a ich dopadu na marginalizované rómske
komunity**

Cieľom jedného z prierezových opatrení prioritnej osi č. 5 **operačného programu Ľudské zdroje** (ďalej len „OP LZ“) je zabezpečiť spoľahlivý systém monitorovania a hodnotenia, ktorý umožní pravidelné a dôsledné poskytovanie údajov o vplyve opatrení v oblasti integrácie Rómov.

OP LZ uvádza, že „Komplexný zber dát o MRK počas programového obdobia 2014-2020 prostredníctvom široko škálových kvantitatívnych výskumov ako aj kvalitatívnych zisťovaní a pilotných výskumných projektov bude zabezpečený formou 7-ročného národného projektu. Súčasťou zámeru bude analýza dát a vyhodnocovanie, ktoré umožní vyhodnotiť efektívnosť jednotlivých nástrojov politík a ich dopad na obyvateľov MRK.“

Hlavným zámerom **Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020** je zastavenie segregácie rómskych komunít, výrazný pozitívny obrat pri sociálnom začleňovaní rómskych komunít, nediskriminácia a zmena postoja väčšinového obyvateľstva voči rómskej menšine. Stratégia v časti F. „Rámec monitoringu a evaluácie stratégie“ uvádza: „Evaluácia jednotlivých programov a politík je dôležitá pre účely vyhodnotenia jednotlivých politík a programov pre ich vlastné operačné zlepšenia a úpravy. ... Pri vytváraní, nastavovaní a financovaní štátnych politík je monitorovanie a hodnotenie podstatné pre lepšie zacielenie týchto politík, ich následné rozšírenie, vylepšenie, či naopak redukovanie až po úplné zrušenie, prípadne nastavovanie následných politík a programov z pohľadu celkového napĺňania globálnych cieľov stratégie a sociálnej inklúzie. Zodpovednosť za aktivity na koordinačnej úrovni je na USVRK ako poradnom orgáne vlády SR.“

Príručka pre zlepšenie životných podmienok Rómov na miestnej úrovni¹ identifikuje v časti 3.5 monitoring a evaluáciu ako „kľúčové pre zabezpečenie účinnosti manažovania intervencií. Netreba na ne hľadieť ako na obyčajné hlásenie, ktoré postupuje informácie štátnym orgánom alebo Európskej komisii, ale ako na aktivitu vnútornej správy, ktorá skvalitňuje fungovanie prebiehajúcich aj budúcich intervencií.“

V súlade s **Metodickým výkladom**² pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie „odstraňovanie segregácie je v kontexte sociálnej inklúzie len prostriedkom na prekonávanie bariér v prístupe k základným službám, základným prírodným zdrojom, verejným priestorom, vybaveniu a pod., ktorým čelia MRK. Takýmto prekonaním bariér MRK získajú viac príležitostí zúčastňovať sa na živote spoločnosti“.

Uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie je považované za jeden z nástrojov dosiahnutia sociálno-ekonomickej integrácie MRK.

Priama súvislosť princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie vytvára štruktúru **jedného vylučovacieho kritéria**, ktoré sa **povinne posudzuje** ako súčasť procesu administratívneho overovania žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

V zásade platí, že projekt prispieva k princípom desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie, ak aktivity, ktoré sa prostredníctvom neho budú realizovať, spĺňajú požiadavky uvedené nižšie.

Pre splnenie podmienky súladu projektu s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie je žiadateľ v ŽoNFP (časť 7 formulára ŽoNFP) povinný popísať:

- a) ako zrealizované aktivity projektu prispievajú k desegregácii, degetoizácii a destigmatizácii obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych komunít (v zmysle, že lepšie poznanie životných podmienok MRK prispeje k zlepšeniu nastavenia cielených politík zameraných na sociálnu inklúziu, čo vytvára základné predpoklady pre zlepšenie celkovej kvality života a tým sa nepriamo vytvárajú podmienky

¹ Svetová banka, Európska komisia: Príručka pre zlepšenie životných podmienok Rómov na miestnej úrovni, 2015 http://www.epic-org.eu/wp-content/uploads/2015/06/Roma-Handbook_Slovakian_1514928_Web.pdf

² USVRK, Metodický výklad pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie dostupný na (<http://www.minv.sk/?metodicke-dokumenty-1>)

k integrácii a zúčastňovaní sa MRK na živote celej spoločnosti). Odporúčame žiadateľovi uviesť v tejto časti konkrétne a reálne prínosy pre obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych komún (t.j. vyhnúť sa citovaniu rôznych príručiek a literatúry).;

- b) aké prijme opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti výstupov aktivít projektu a ich následné využitie. Plánované opatrenia musia byť konkrétne, vrátane ich stručného popisu.

Odporúčame žiadateľovi vypracovať popis súladu projektu s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie v ŽoNFP (časť 7 formulára ŽoNFP) v kontexte tejto prílohy, čo do obsahu a rozsahu tak, aby nevznikli pochybnosti o tom, že projekt je v súlade s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie.